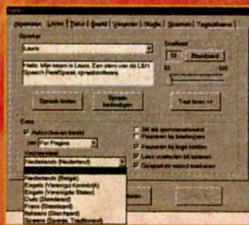

Wie dit niet kan lezen is niet gek 'zo luidt de slogan van de SIRE campagne tegen bestrijding van analfabetisme. Dyslexie is een belangrijke factor bij het ontstaan van analfabetisme. Moderne computermiddelen kunnen compenserend én remediërend ingezet worden tijdens de begeleiding van leerlingen met een

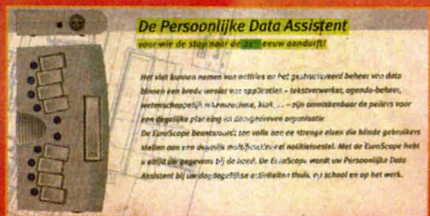
Kurzweil3000 spreekt tekst hardop uit. De zin wordt geel gearceerd weergegeven en het uitgesproken woord groen gemarkeerd. De leerling kan op deze wijze makkelijk de tekst volgen.

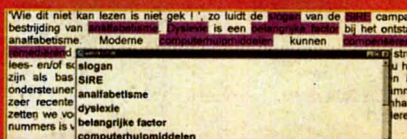
Het programma maakt gebruik van uitgebreide synoniemen-lijsten.

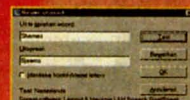
Kurzweil3000 kent vele instelmogelijkheden.

Ingescande teksten met illustraties en met de originele lay-out leest Kurzweil3000 voor.

Het is met Kurzweil3000 voor de leerling eenvoudig om een uittreksel van een 'belangrijkste woordenlijstje' te maken

Fonetische uitspraak van woorden en eigennamen is geheel aan te passen.

softwarerecensies

kurzweil3000

uitgever

Lexima BV Leusden
www.lexima.nl

prijs

- standalone versie € 561,68 [zonder scanmogelijkheid]
- standalone versie € 954,38 [met scanmogelijkheid]
- 30 dagen trial versie gratis aan te vragen

systeemeisen

- Windows '98 of hoger
- minimaal Pentium 400-Mhz processor
- minimaal 128 Mb werkgeheugen
- geluidskaart 16 bits [microfoon optioneel]
- 16 bits videokaart 800 x 600
- Scanner TWAIN-compatible

inhoud

Kurzweil3000 is op dit moment in de USA het meest gebruikte softwarepakket voor dyslectische leerlingen. Het werkt compenserend voor de leerling die zelf moeite heeft met het lezen en schrijven van teksten. Kurzweil3000 leest tekst op de computer hardop voor met de natuurlijk klinkende RealSpeak spraaksynthese stem. Het programma kan in zes verschillende talen voorlezen [Nederlands, Engels, Duits, Italiaans, Spaans en Frans]. Het programma kan bijna elke type document of artikel lezen. Ook ingescande teksten, Encarten en internetpagina's leest het programma voor. Kurzweil3000 werkt als schrijfhulpmiddel met woordpredictie, synoniemenlijsten en gesproken spellingcontrole. Het programma kan ook ingezet worden om efficiënter te studeren; veel dyslectische leerlingen hebben hier moeite mee. Middels het programma kunt u in een tekst bepaalde woorden, zinnen of paragrafen markeren die vervolgens door Kurzweil automatisch worden verzameld en in een apart document worden weergegeven. Tenslotte bezit Kurzweil woordenboeken in vier verschillende talen: Nederlands, Engels, Duits en Frans.

ervaring

We ontvangen van Lexima de volledig werkende 30 dagen trial versie op cd-rom. Installatie van het programma verloopt op onze standalone pc probleemloos. Alle benodigde programmabestanden worden op de harde schijf geïnstalleerd. De cd is voor werking van

het programma niet meer nodig. U kunt het programma dus op meerdere pc's in uw school uittesten. We laten een deel van dit artikel voorlezen. De kwaliteit van de RealSpeak stem klinkt acceptabel. Woorden die door deze synthetische stem niet natuurlijk worden uitgesproken kun je zelf een fonetische uitspraak meegeven. Soms wordt de klemtoon wel eens onjuist verklankt of worden eigennamen onnatuurlijk uitgesproken. De schrijver van dit artikel wordt bijvoorbeeld door Kurzweil uitgesproken als "Leen Sjaames". We veranderen dit eenvoudig in "Leen Sjeems". De leesmode van het programma is zo in te stellen dat Kurzweil een stuk tekst per zin, per regel of zelfs woord voor woord voorleest. Iedere voorgelezen zin wordt fel geel, het voorgelezen woord wordt nog eens extra met groen gearceerd. Dit systeem maakt het voor de leerling makkelijker om de tekst te volgen. De snelheid van het voorlezen is instelbaar; bij lagere frequenties. [aantal woorden per minuut] gaat het arceren van de tekst langzamer, maar wordt de stem wel erg onduidelijk. Als de leesmode op 'woord voor woord' staat ingesteld kan de leerling zelf bepalen wanneer Kurzweil het volgende woord voorleest. Voor de beginnende zwakke lezer is dit de beste instelling. Met het voorlezen van internetpagina's heeft het programma geen enkel probleem. Vanaf de plek waar de muiscursor staat begint Kurzweil voor te lezen. Ook hier wordt gebruik gemaakt van de highlighting

kleuren. Keurig verzorgd! Ieder woord of zin kan ook gespeld worden door Kurzweil. Het spellen gaat volgens de alfabetische uitspraak. Het woord REUS spelt het programma als R-E-U-S. Kurzweil onderscheidt en herkent hierin geen samengestelde of fonetische klanken. Technisch is dit met de huidige spraaktechnologie nog niet mogelijk. Voor jonge leerlingen kan dit verwarrend werken. Het is dan ook verstandig om tijdens het spellen geen gebruik te maken van dit onderdeel. Kurzweil bezit ook een hulpmiddel voor efficiënter studeren. Heel gemakkelijk is het om een uittreksel van een document samen te stellen. We markeren in onze tekst eenvoudig de belangrijkste woorden en Kurzweil verzamelt deze in een apart document. Zelfs eigen stemopnames kunnen we aan de tekst toevoegen. Ook zijn synoniemenlijsten en verschillende woordenboeken oproepbaar. Teksten in het Engels, Duits of Frans kunnen ook door Kurzweil uitgesproken worden. We kiezen hiervoor een andere spreekstem. In de bovenbouw van het basisonderwijs en in het voortgezet onderwijs is deze optie goed bruikbaar. Het gebruik van Kurzweil is eenvoudig, al vraagt het tijd om alle opties uit te proberen. Het programma kan op allerlei manieren op maat voor de leerling worden ingesteld. Eén van de pluspunten vinden wij dat het rechtermuisknop menu helemaal zelf aan te passen en in te stellen is. Dit komt de snelheid van werken absoluut ten goede.

conclusie

Kurzweil3000 is een prachtige ict tool voor dyslectische leerlingen in zowel het basis- als voortgezet onderwijs. Wij zijn van mening dat Kurzweil3000 met kop en schouder boven gelijksoortige programma's uitsteekt en dat het op dit moment het meest geavanceerde Nederlandstalige spraaksyntheseprogramma is. Vooral de mogelijkheid dat ieder document, ongeacht de lay-out, voorgelezen kan worden biedt voor het onderwijs aan leerlingen met leesproblemen ongekende mogelijkheden. Een taal oefening uit een boek kan met behoud van de opmaak ingescand worden en de dyslectische leerling

kan, niet gehinderd door zijn leesbeperking, probleemloos deze oefening op de computer lezen en maken! Daarnaast biedt Kurzweil3000 nog vele extra functies zoals hulp bij efficiënter leren. Kurzweil is ook prima toepasbaar binnen het vreemde talen onderwijs op het vo. Het vraagt tijd om de mogelijkheden voor het onderwijs van dit zeer verzorgde programma te onderzoeken. We raden u aan in ieder geval de 30 dagen-versie van het programma uit te proberen om met eigen ogen te aanschouwen hoe goed dit programma in elkaar zit. We zijn zeer enthousiast over Kurzweil3000 en hebben slechts één kritisch punt: de voor veel scholen toch behoorlijk hoge aanschafprijs.